

Balassagyarmati Törvényszék

43.G.20.435/2020/65.szám

A Balassagyarmati Törvényszék Dr. Illés Tibor ügyvéd (Cím8) által képviselt Felperes1 (Cím1, képviseli: név1, törvényes képviselő1) felperesnek – Forgó, Damjanovic és Társai Ügyvédi Iroda (Cím10) által képviselt Alperes1 (cím2 képviseli: törvényes képviselő2) alperes ellen, vállalkozói díjelőleg visszafizetése iránti perében meghozta a következő

Ítéletet

A törvényszék kötelezi az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek 132.227.031,- (százharminckettőmillió-kettőszázhuszonhétezer-harmincegy) forint és ezen összeg után 2013. november 27. napjától a tényleges megfizetés napjáig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatot. Továbbá 1.500.000,- (egymillió-ötszázezer) forint eljárási illetékből, 9359,- (kilencezer-háromszázötvenkilenc) forint fordítási költségéből és 5.334.000,- (ötmillió-háromszázharmincnégyezer) forint ügyvédi munkadíjból álló, összesen 6.843.359, - (hatmillió-nyolcszáznegyvenháromezer-háromszázötvenkilenc) forint perköltséget.

A törvényszék az ítélet jogerőre emelkedését követően megkeresi a Balassagyarmati Törvényszék Gazdasági Hivatalát, hogy a G.20.435/2020. számú ügyben az EL00145/2021 elnöki letéti számon kezelt 35.000,- (harmincötezer) forintot és az EL00148/2021 számon kezelt 30.000, - (harmincezer) forintot utalja ki a letevő alperesnek, az EL00018/2021 számú elnöki letétként nyilvántartott 40.641,- (negyvenezer-hatszáznegyvenegy) forintot utalja ki a letevő felperesnek. A 75.000, - (hetvenötezer) forint összegű tolmácsolással összefüggő díjat az alperes viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához, amely fellebbezést a Balassagyarmati Törvényszéken elektronikus úton kell benyújtani.

Az ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, vagy az ítéltábla azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie.

Az ítéltábla a felek kérelme alapján sem tart tárgyalást, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, vagy a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték megfizetésére, a teljesítési határidőre vonatkozik, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul.

Indokolás

- [1] A törvényszék a perben a következő tényállást állapította meg.
- [2] A felperesi társaság, mint megrendelő és az alperes, mint fővállalkozó között 2012. március 9. napján két vállalkozási szerződés jött létre az EMVA-ÁTK I/2012. szerződésszám alatt a nógrádkövesdi állattartó telep trágyakezelése és az állattartó telep mellett működő biogáz üzem megvalósítása tárgyában (biogáz szerződés), amely alapján a fővállalkozó feladata volt a fentiek megvalósításához szükséges kiviteli – és megvalósulási tervek elkészítése, a különböző trágyatárolók és a biogáz üzem megépítése és ezekhez a használatbavételi engedély megszerzése. Az EMVA-ÁTK II/2012. szerződés szám alatt a nógrádkövesdi állattartó telep megvalósítása tárgyában (telepszerződés) az alperes, mint fővállalkozó az állattartó telep megvalósításához szükséges kiviteli és megvalósulási tervek elkészítésére, a telep megépítésére és a használatbavételi engedély megszerzésére volt köteles. A biogáz szerződés összege 832.014.000,- forint + Áfa, a telepszerződés 1.122.000.000,- forint + Áfa volt. Mindkettő fordított adófizetés hatálya alá tartozott. A szerződések műszaki tartalmát az 1. számú melléklet tartalmazta. A felperesi társaság a beruházást az Európai Unió által finanszírozott Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal kötött támogatási szerződés alapján kívánta finanszírozni. A két perbeli szerződés teljesítését az alperes megkezdte, 2013 májusára a telep szerződése kb. 95%-os készultségebe jutott, a használatbavételi engedély megszerzéséhez azonban a feltárt hiányosságok pótlása volt szükséges, amely során 2013. szeptember 7-én az alperes levonult az építési területéről és befejezetlen állapotban hagyta a kivitelezést. Az alperes levonulására tekintettel a biogáz szerződést felmondta a felperes, felszólította az alperest a részére megfizetett előleggel kapcsolatos elszámolásra, amelyeknek nem tett eleget. A felperes a munkálatokat végül maga fejezte be, a használatba vételhez szükséges engedélyeket maga szerezte meg. A felperes a biogáz szerződéssel összefüggésben az alábbi összegeket előleg jogcímen banki átutalással fizette ki az alperesnek: 45.000.000,- forint 2012. december 3. napján EL006/2012. számú előlegszámla alapján, 43.900.000,- forint 2013. március 11-én EL007/2013. számú előlegszámla alapján, 42.322.700,- forint 2013. március 13-án EL008/2013. számú előlegszámla alapján, 33.000.000,- forint 2013. május 14-én EL009/2013. számú előlegszámla alapján, mindösszesen 164.222.700,- forint összegben. Ezzel együtt a felperes mindösszesen 1.652.773.453,- forint vállalkozói díjat fizetett meg az alperes részére.
- [3] A Telep Szerződés T17 tétel vonatkozásában az alperesnek a következő létesítményt kellett elkészítenie a fővállalkozási szerződés melléklete szerint: Soros (tandem) Halszálkás vagy poligon (paralel) fejtőházi fejtőállások, süllyesztett kezelőfolyosóval, automatikusan működtetett kapukkal és szorítókkal, tejfolyás érzékelővel, fejtőkészülék levevő automatikával. A fent meghatározott fejtőállások beépítéséhez a terv szerint szükséges anyagok és részegységek (pl. vákuumszivattyú, fejtőkészülék, mosóautomata, állásszerkezet, zsúfolókapu stb.) beszerzése és beépítése, azok helyszínre szállításával 66.100.000,- Forint ellenértéken. A T18-as tétel vonatkozásában pedig hűtővel és keverővel szerelt, kettős falú, rozsdamentes acélból készült, közvetett hűtési rendszerű hűtve-tároló tartályok beépítése. Ennek ellenértéke 8.290.000,- Forint volt. 2012. november 07. napján a felek a vállalkozási szerződést kiegészítették.
- [4] Az alperes a munkálatokat az olasz cég1 (továbbiakban: cég1, jelenlegi nevén: cég1) alvállalkozó bevonásával teljesítette. Az alperes és a cég1 között szám2 számú megrendelés visszaigazolás alapján az alvállalkozónak egy Lucy típusú, 40+40 párhuzamos állásos fejtőházat kellett elkészíteni. A megrendelés ellenértéke 545.000 EUR volt, ebből 80.000,- EUR-t a felperes beszámítás útján rendezett, használt-eszköz átadás formájában. Így a szerződés ellenértéke 465.000,- EUR-ra csökkent, amiből 206.500,- EUR-t a felperes az alperesnek megfizetett, amely összeg a cég1 részére kifizetésre került. Azonban a fennmaradó 258.500,- EUR nem került az alvállalkozó részére megfizetésre, így a cég1 a 258.500,- EUR

megfizetése iránt az alperessel szemben 2014-ben fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte, amellyel szemben az alperes kifogással élt. 2020. június 4. napján a Bresciai Bíróság meghozta a 1095/2020 számú ítéletét a cégl és az alperes közötti jogvitában, amelyben 258.500,- EUR tőketartozás, 149.709,59 EUR kamat, és 2166,49 EUR peröltség megfizetésére kötelezte az alperest. Továbbá az ítélet alapján elszámolt perköltséggel 16.062,28 EUR és a fizetési meghagyás összes költségeként 645,84 EUR kiadása jelentkezett az alperesnek mindösszesen 427.084,20 EUR értékben.

- [5] 2014. március 21-én száml számon az alperes a szerződés megszűnése után elszámoló számlát állított ki a felperes felé, amelyben a T17-es tétellel kapcsolatos igényét nem jelezte, a T18-as tétel ellenértékének megfizetését kérte a felperestől.
- [6] A felperes 2015. június 16. és 2020. május 25. napján kelt felszólításaiban az alperest a már megfizetett előlegek visszafizetésére szólította fel.
- [7] Az alperes a Balassagyarmati Törvényszék előtt 2018. dátum napján vállalkozási díj megfizetésére pert indított, amely a törvényszéken 22.G.szám/2020/3. szám alatt ítéletben került elbírálásra. Az ítéletet a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.szám3/2020/6/II. számon helybenhagyta. Eszerint a törvényszék a felperes (jelenlegi perben alperes) keresetét elutasította és kötelezte 9 millió forint + 25% áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére. A perben az alperes 683.345.850,- forint tőkeösszegű követelésből 31.995.669,- forintot tudott érvényesíteni, míg a felperes 164.222.700,- forint összegű beszámítási kifogását teljes egészében megalapozottnak fogadta el a bíróság. Az ítéleti beszámítás eredményeként a 164.222.700,- forint összegű követelés 132.227.031,- forintra csökkent.
- [8] Az alperes a perben nem érvényesített igényt a T17, T18-as tételekkel összefüggésben végzett pótmunka kapcsán.
- [9] A felperes az alperessel szemben 2020. december 29. napján keresetet indított, melyben 132.227.031,- forint, továbbá 2013. november 27. napjától a tényleges megfizetés napjáig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt mértékű késedelmi kamat megfizetését, továbbá perköltségként 5.334.000,- forint ügyvédi munkadíj megfizetését kérte. Keresetének jogalapjaként a felek közötti vállalkozási szerződést, jogcímként a megszűnt vállalkozási szerződés alapján nyújtott, de ellenszolgáltatás nélkül maradt pénzbeli szolgáltatást, előleg visszatérítése iránti igényt jelölte meg a régi Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 319.§ (2) bekezdése alapján. Késedelmi kamat követelését az rPtk. 301/A.§ (2) bekezdésére alapította.
- [10] Az alperes ellenkérelmében a kereseti követelést az elévülésére tekintettel kérte elutasítani, mivel a biogáz szerződés megkötésekor és annak felperes általi felmondásakor is hatályban volt a Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyvének a külgazdasági kapcsolatokra történő alkalmazásáról szóló 1978. évi 8. törvényerejű rendelete (továbbiakban: Kptvr.), amelynek 16.§-a az rPtk. 327.§ (1) bekezdéséhez képest állapít meg eltérő szabályokat. Nevezetesen azt, hogy a követelés teljesítésére irányuló felszólítás az elévülést nem szakítja meg. A követelés esedékessége 2013. november 27. napi, emiatt 2018. november 27. napjáig lett volna perindításra lehetősége a felperesnek. Ehhez képest a felperes az előzményi perben, 2019. november 11-i beadványában jelentette be beszámítási kifogását.
- [11] Másodlagosan kérte, hogy a törvényszék a felperessel szemben fennálló 258.500 EUR, azaz 90.800.710,- forint vállalkozási díj iránti követelést és a felperessel szemben fennálló 168.584,2 EUR, azaz 59.216.886,092,- forint kártérítési követelését a felperes követelésébe a Pp. 209.§ (1) bekezdése alapján számítsa be az rPtk. 389.§, az rPtk. 318. (1) bekezdése, rPtk. 339.§ (1) bekezdése alapján. A vállalkozási díj iránti követelés beszámítása 41.426.321,-

forint összegre csökkenti a beszámítás előterjesztésének időpontját és a B) jelű ellenkövetelés, a kártérítés a felperes tökekövetelését teljes mértékben megszünteti.

- [12] A vállalkozási díj, mint pótmunka tételeket az alperes a perfelvétel kiegészítése körében az alábbiak szerint munkálta ki: T17-es tételhez: Melegen hengerelt acélból készült 40+40 állásos, párhuzamos Lucy típusú fejőház szemben az eredetileg tervezett, 24+24 állásos, halszálkás elrendezésű fejőállásokkal 44.000,- EUR, Afimilk rendszer 180.000,- EUR, mechanikus zsúfolókapu 60.000,- EUR, kijárat elválasztó kapuk mérővel és lábmosóval 25.000,- EUR; T18 tétel: jeges víz központ 90.000,- EUR, 2 db függőleges 350 mázsás tartály 60.000,- EUR, így a pótmunka követelés 258.500,- EUR-ról 297.000,- EUR-ra változott.
- [13] Az alperes előadta, hogy a felek a telepszerződést 2012. november 7. napján 1. számú melléklet szerinti T17 és T18 tételek tekintetében szóban módosították. A felek a módosítás tényét 2017. november 7. napján kelt vállalkozási szerződés módosítása megnevezésű okiratban rögzítették, amelynek a műszaki tartalmát az szám2 számú megrendelés visszaigazolás tartalmazza. A módosítás következtében a fejőház kivitelezése megváltozott, ugyanis már nem egy 24+24 állásos, hanem egy Lucy típusú 40+40 párhuzamos állásos fejőházat kellett leszállítani az alperesnek a felperes számára. A felperesi ügyvezető személyesen lépett kapcsolatba a cég1 nevű olasz céggel annak érdekében, hogy az, mint alvállalkozó a fejőházat a módosított műszaki tartalomnak megfelelően szállítsa le. A megrendelés ellenértéke 545.000 EUR volt, amelyből 80.000 EUR-t a felperes beszámítás útján rendezett, ugyanis átruházott 80.000 EUR értékű használt eszközt a cég1 részére. Ennek megfelelően a fizetendő ellenérték 465.000 EUR-ra csökkent. Alperes 206.500 EUR-t fizetett meg a cég1 részére, a fennmaradó 258.500 EUR kifizetését ugyanakkor a felperes nem teljesítése miatt nem tudta megfizetni. A felperes a módosítás keretében azt vállalta, hogy vagy előzetesen átadja az alperes részére a teljesítéshez szükséges pénzeszközöket, vagy közvetlenül a cég1 részére teljesít, azonban a kötelezettségét csak részben teljesítette. A felperes tehát sem az alperes részére, sem közvetlenül a cég1 részére nem fizette meg a megrendelésben rögzített teljes ellenértéket, holott a megrendelést a felperes visszaigazolta, annak ellenértékével tisztában volt, a kibővített műszaki tartalmat pedig maga igényelte.
- [14] A felperes válasziratában az alperes elévülési kifogását alaptalannak minősítette, hivatkozott a Kptvr. tárgyi hatályára, mely a perbeli szerződésekre nem terjedt ki, mivel az építési kivitelezési tevékenység tárgyában létrejött vállalkozási szerződések nem szerepelnek a Kptvr. 1.§ (1) bekezdés a) pontjában felsorolt tevékenységek között. Az anyagi jogerőhatás kizárja a követelés beszámítási kifogásként történő érvényesítését a T18-as számú tétel vonatkozásában. Az alperes a T18 tétellel kapcsolatban pótmunkára, és az ebből eredő többlet-vállalkozói díj követelésre nem hivatkozott, azonban a korábbi perben a T18-as tételre alapított és jogerősen elbírált követelés ugyanazon tényalapból származó, ugyanazon jognak minősül. A Pp. 360.§ (1) bekezdése alapján az anyagi jogerőhatás már beállt és a Pp. 209.§ alapján ellenkövetelés beszámításának nincs helye. Az ügy érdemében a telepszerződés T17 és T18 tételeivel kapcsolatosan felmerült pótmunka tényét vitatta, mivel azt nem rendelték meg, abban nem állapodtak meg, és azt alperes nem is végezte el, ezeknek nincs írásos nyoma sehol sem. Továbbá vitatta a T17 és T18-as számú tételek műszaki tartalmának módosítását is. Véleménye szerint az alperes által 2014. 03. 21-én kiállított szám1 számú elszámoló számla cáfolja az alperes állításait, mivel ott a T17 és T18 tételekkel kapcsolatosan 66.100.000,- forint illetve 8.290.000,- forint került elszámolásra. A korábbi perben semmilyen pótmunkára nem hivatkozott és nem támasztott többlet-vállalkozói díj követelést. A T18 tétel vonatkozásában a konkrétumok teljes hiányát róta fel, illetve azt, hogy a szóbeli szerződésmódosítás a fővállalkozási szerződés értelmében kizárt. A 2012. november 7-i keltezésű szerződés-módosításban az alperes állításával szemben a felek nem a cég1-féle megrendelés visszaigazolásra, hanem a peres felek között létrejött szállítási szerződésekre

hivatkoznak, vélhetőleg a garancia egyszerűbb érvényesíthetősége miatt. Vitatta a műszaki tartalom megváltozására hivatkozó alperesi állítást, továbbá azt is, hogy az alperes és a cég1 között létrejött szállítási vagy alvállalkozási szerződés szerinti értéket az alperes helyett a felperesi társaság vállalta volna, mivel az ügyvezető szignója mindösszesen annyit jelent, hogy a felperesi ügyvezető a megrendelés visszaigazolását és annak tartalmát tudomásul vette. Az alperes kártérítési igényével kapcsolatosan előadta, hogy a felperesi társaság semmilyen ténybeli vagy jogi alapon nem felel az alperesnek a cég1 felé fennálló fizetési kötelezettségeiért, e vonatkozásban semmilyen szerződést, vagy jogszabályt nem szegett meg. Jogellenes magatartás hiányában a felperesi társaság kártérítési felelőssége nem állapítható meg, így a kártérítés jogcímén támasztott követelés megalapozatlan. Amennyiben a jogellenes magatartás megállapítható lenne, az alperest az olasz bíróság határozatai alapján terhelő perköltség és kamat tekintetében sem állhatna fenn a felperes kártérítési felelőssége, hiszen nincs szoros oksági kapcsolat az állítólagos szerződésszegés és az alperesnél keletkezett perköltség és kamatfizetési kötelezettség között. Az alperes nem követelte a cég1 felé meg nem fizetett összeget, arról nem állított ki számlát, a korábbi perben sem alapított erre igényt.

[15] Az alperes a pótmunka körében előadta, hogy a korábbi perben nem érvényesített ilyen igényt a felperessel szemben, így az abban hozott jogerős ítélet nem eredményez anyagi jogerőhatást a T17 és T18 tételekhez kapcsolódóan. Az alperes az olaszországi Bresciai Bíróság előtti eljárásban mindvégig azzal érvelt, hogy a cég1 részére közvetlenül a felperes tartozik megfizetni jelen perben kifogásként érvényesített követelését. A Brescia-i Bíróság a cég1 követelését jogosnak minősítette és annak megfizetésére az alperest kötelezte, azonban ezzel nem zárta ki, hogy ezt az alperes vállalkozói díj követelésként érvényesítse a felperessel szemben. Az alperes 2020. július 14. napjáig, az ítélet meghozataláig nem volt abban a helyzetben, hogy a beszámítási kifogás alapját képező követelést a felperessel szemben érvényesítse. 2012. november 7. napján vállalkozási szerződés módosítás elnevezésű okiratban rögzítették, hogy a telepszerződést a fejőház vonatkozásában módosítani kívánják, részletes műszaki tartalom nem került meghatározásra. Azonban, ha ez összevetésre kerül az szám2 számú megrendelés visszaigazolás tartalmával, kitűnik a fejőház műszaki tartalmának bővülése. Az írásbeli pótmunka megrendelésének hiánya kapcsán hivatkozott rá, hogy a XXXII. sz. PED. szerint pótmunka megrendelésnek minősül, ha a vállalkozó a megrendelő tudomása alapján végez munkát és a megrendelő ez ellen nem tiltakozik. Hivatkozott ebben a körben a BH2014.303. számú döntésre, amely szerint a „teljesítésnek vagy egy részének elfogadásával a szerződésmódosítás akkor is érvényessé válik, ha az alakiságot mellőzték. (...) a pótmunkák megfizetése alól pedig az alperes arra hivatkozással sem mentesülhet, hogy a vállalkozási szerződésben az ilyen típusú munkálatok megrendelésének érvényességét írásbeli alakhoz kötötték”. A BDT2007.1619. számú döntés értelmében pedig a pótmegrendelést ráutaló magatartás alapján is meg lehet állapítani, ugyanis „a pótmunka elrendelése lényegében a szerződés módosításának felel meg, amely adott esetben ráutaló magatartással – kiterjed a szerződés vállalkozói díj módosítására is. A pótmunka ellenértékét a megrendelő akkor is köteles megtéríteni, ha azt adott esetben ráutaló magatartással vagy akár szóban rendelte meg, ha a pótmunka elvégzésre került.” A fejőház módosításának ténye rögzítésre került, így az alperes vitatta a felperes által hivatkozott szállítási szerződéseket, amelyek egyértelműen a T24, illetve T13-as tételhez kapcsolódnak. Észrevételezte, hogy a megrendelésen a felperesi ügyvezető szignója látható, ez igazolja azt, hogy a műszaki tartalomról a felperesnek tudomása volt és így kifejezetten tartalmaz közvetlen kötelezettségvállalást a felperes részéről.

[16] Az alperes fenntartotta, hogy eredetileg egy 24+24 állásos fejőház kivitelezését vállalta, ehhez képest a műszaki tartalmat a felek módosították, továbbá a Afimilk software kiépítése és leszállítása körben is tényelőadást tett arra nézve, hogy az a tej mennyiségének és minőségének ellenőrzésére szolgál, továbbá képes a tehenek termékenységének ellenőrzésére.

- [17] A felperes nyilatkozatában fenntartotta azon állítását, hogy az alperes nem tartott igényt többletdíjazásra. Az általa csatolt kiviteli terv a telepszerződés megkötését megelőzően már 2x36 fejóállást tüntetett fel, így az alperes által csatolt korai helyszínrajz irreleváns. Mivel a cég1 2014-ben fizetési meghagyást bocsátott ki az alperessel szemben, tisztában kellett lennie azzal, hogy a vállalkozói díjat tőle követeli, amelynek megfizetésével 2013. december 31-től volt késedelemben. A pótmunka körében az alperesi igényeket vitatja: a T18-as tétel kapcsán kifejti, hogy mivel szövegszerűen a szerződés mellékletében az alperes hűtve-tároló tartályokat köteles beépíteni, az önmagában több tartályt jelent, a tartály méretére való utalás nélkül. A cég1 megrendelés a telepszerződés mellékletéhez képest részletesebben tartalmazza a T17, T18 tételek megvalósításának műszaki elemeit. A pótmunkaként hivatkozott műszaki elemek nélkül a tejhűtési rendszer nem működhetne üzemi jelleggel, így a 2013. július 22-i szerződés cáfolja azt, hogy a 40+40 fejóállásos fejöberendezés pótmunka lenne, az Afimilk software sem minősül pótmunkának, mivel az a fejöház vezérléséhez szükséges software.
- [18] A felperes keresetéhez és további perfelvételi nyilatkozataihoz bizonyítékként csatolta a felek közötti fővállalkozási szerződéseket, azok 1. számú mellékleteit; a 2013. november 26-i felperesi levelet a biogáz szerződés felmondásáról; 4 db alperesi előlepszámlát és azok kiegyenlítését igazoló bankszámlakivonatokat; a Balassagyarmati Törvényszék 22.G.szám/2020/3. szám alatti elsőfokú, és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.szám3/2020/6/II. szám alatti jogerős ítéletét; az alperes részére megküldött 2015. június 16. és 2020. május 25. napján kelt olasz nyelvű fizetési felszólításokat és azok egyszerű magyar nyelvű fordításait; a szám1 számú elszámoló számlát, a 2013. novemberi szállítási szerződéseket; 2013. július 22-i szállítási szerződést, A cég1 által kiállított megrendelés visszaigazolást; 2013. május 6-án kelt műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet; 2013. május 6. napján 66.100.000,- forintról kiállított számlát; 2013. július 1. napján az alperes által kiállított felperesi szerződéssel kapcsolatos árajánlatban nem szereplő, utólagos munkák listáját; alperes által készített kiviteli tervet.
- [19] Az alperes bizonyítékként az szám2 megrendelés visszaigazolását olasz és magyar nyelven, és a pótmunka műszaki tartalmát, a 2012. november 7-én kelt vállalkozási szerződés módosítását; a Bresciai Bíróság ítéletét és a fizetési meghagyást; alperesi tervrajzokat; 2012. november 26. napján kelt együttműködési megállapodást, A cég1 részére megfizetett összegeket igazoló számlákat; helyszínrajzot küldte meg. Indítványozta az alperesi ügyvezető meghallgatását, tanú1 tanúként történő meghallgatását. Továbbá igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta, a következő kérdések megválaszolására. Telep szerződésben a T17 és T18 tételekhez előírt műszaki tartalom és az szám2 számú cég1 megrendelésben e tételek vonatkozásában meghatározott műszaki tartalom eltér-e egymástól? Ha igen, bővült-e műszaki tartalom? Amennyiben a műszaki tartalom növekedése megállapítható, vizsgálja meg, hogy az alperes által ennek ellenértékeként megjelölt 258.500,- (majd később 297.000,-) EUR vállalkozási díj iránti követelése ezzel összhangban van-e.
- [20] A törvényszék a becsatolt okirati bizonyítékok, a peres felek nyilatkozatai, az alperesi szervezeti törvényes képviselő személyes meghallgatása, és a tanúmeghallgatás eredményeképpen az alábbiak szerint hozta meg döntését, előzetesen vizsgálva a Kptvr. hatályát, és ezzel összefüggésében az az elévülés kérdését, továbbá a felperes által az alperesi beszámítással összefüggésben hivatkozott anyagi jogerőhatás beálltának lehetőségét.
- [21] Az 1. § (2) bekezdése alapján a külgazdasági kapcsolatok körébe tartoznak: a) az 1974. évi III. törvény hatálya alá eső tevékenységgel (külkereskedelmi tevékenység), továbbá a nemzetközi bank- és biztosítási tevékenységgel, a nemzetközi postai és távközlési, személyfuvarozási és belföldi által teljesített áru fuvarozási szolgáltatásokkal, a tudományos-műszaki együttműködéssel, valamint az idegenforgalommal összefüggő és b) egyfelől gazdálkodó szervezetek [Ptk. 685. § c) pontja], ideértve a külföldi részvétellel működő gazdasági társulásokat is, másfelől külföldiek között létrejövő polgári jogi jogviszonyok. Az

a) pontban meghatározott tevékenységek a peres felek egyikére sem jellemzőek, így a Kptvr. a jelen jogvitára nem alkalmazható. Az alperes által megjelölt jogesetek emiatt nem voltak mérvadóak.

- [22] Mivel a Kptvr. az rPtk. elévülési szabályainak alkalmazhatóságát nem zárja ki, a felperes által 2015. június 16., és 2020. május 25. napján kelt, átvétellel is igazolt előleg visszafizetésére vonatkozó fizetési felszólítások az elévülést megszakították.
- [23] A törvényszék azon felperesi hivatkozásra, amely az anyagi jogerőhatásra vonatkozik a beszámítás során érvényesíteni kívánt T17, T18-as tételek ellenértéke körében kifejti, hogy az előzményi per e két tétel vonatkozásában alperesi követelést nem tartalmazott. Így a korábbi ítélet jogereje sem terjedt ki a nem érvényesített követelésrészekre.
- [24] Az rPtk. 319. § (2) bekezdés szerint a szerződés megszüntetése esetében a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. A megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni, amennyiben pedig a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél még nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár. Az rPtk. 389. § szerint vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó valamely dolog tervezésére, elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, üzembe helyezésére, megjavítására, vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására, a megrendelő pedig a szolgáltatás átvételére és díj fizetésére köteles. Az rPtk. 318. § (1) bekezdése szerint a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének - ha a jogszabály kivételt nem tesz - nincs helye. Az rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- [25] A rendelkezésre álló bizonyítékok tartalma a következő: A telepszerződésnek a jogvita szempontjából releváns részei: Az állattartó telep fővállalkozói szerződés szerint a részszámlák benyújtása műszakilag jól elhatárolt szakaszok teljesítéséhez kötött, kifizetés úgy történik, hogy a megrendelő a befogadott és a bank által jóváhagyott számlákat a kifizetés általános feltételei szerinti banki finanszírozás útján rendezi a fővállalkozó felé. A szerződés 20.2. pontjának 2. bekezdésében a felek kifejezetten rögzítették, hogy az alperes, mint fővállalkozó vállalkozói díja tartalmazza az általa igénybe vett alvállalkozók és egyéb közreműködők díját. A szerződés 20.3. pontja szerint a fővállalkozó készíti a részletes kiviteli tervdokumentációt, valamint a műszaki ütemtervet, amelyet megrendelővel írásban kell elfogadtasson, különös tekintettel a beépülő technológiákra, amely technológiai alkalmazásának, létesítésének ellenértékét a fővállalkozói díj magában foglalja. A pótmunka körében a 32.2. pont úgy rendelkezik, hogy amennyiben a szerződés 1-es számú mellékletében meghatározott műszaki tartalomtól úgy, mint technológiák bővítése, kapacitások megváltoztatása, beépített anyag mennyisége, minősége, a megrendelő a tervtől el kíván térni, abban az esetben felek jegyzőkönyvben, szerződésmódosításban rögzített megállapodása alapján a szükséges többletköltségek elszámolhatóak. A megrendelő által kért pótmunkák miatt felmerült szükséges többletköltségeket a megrendelő köteles viselni, amennyiben a pótmunkák szükségessége a fővállalkozó szakszerűtlen eljárására vezethető vissza, úgy az ezzel járó többletköltségeket a fővállalkozó köteles viselni. Ennek megtérítésére a megrendelőtől nem tarthat igényt, bármely többletmunka elvégzésének fedezete a vállalási díjban kell, hogy szerepeljen, ilyen címen a vállalási díj nem növelhető. A 33.2. pont alapján a fővállalkozó előzetesen elfogadott tételes költségvetés alapján, de átalányáras elszámolással számláz. Ha a kivitelezés során kiderül, hogy a fővállalkozó nem kalkulált olyan műszaki megoldás megvalósításával vagy egyéb berendezés beépítésével, amely nélkül a beruházás nem vehető rendeltetésszerű használatba,

úgy ezen megoldások, berendezések költségét a fővállalkozói díjon felül a megrendelőtől nem igényelheti. Az átalányáras szerződés alapján a fővállalkozó kötelezettséget vállal a teljes mennyiségért és hiánytalanságért, főleg azon tételek esetében, amelyek nincsenek előírva a tervdokumentációban, nem szerepelnek a fővállalkozó árajánlatában, viszont a szakmai szokások szerint hozzá tartoznak a szerződés tárgyának kifogástalan, teljeskörű kivitelezéséhez és rendeltetésszerű használatához. A tervdokumentációban szereplő tételektől való mennyiségi vagy minőségi eltérés csak a megrendelő előzetes írásbeli jóváhagyásával történhet. A 33.3. pont szerint a jelen szerződésből meghatározott díj fix, egyoldalúan utólag nem módosítható. A megrendelő a jelen szerződésben rögzített fővállalkozói teljesítési terjedelem utólagos módosítását kezdeményezheti, mely esetben a felek külön megállapodásban rögzítik a teljesítési terjedelem (pót, -vagy kiegészítő munka) módosításának kihatását. Ha a megrendelő a szerződésben foglalt műszaki tartalmat csökkenti, úgy annak megfelelően csökken a fővállalkozói díj a felek közös megegyezése szerinti mértékben minden, a megrendelő rendelkezésére elvégzett pótmunkát vagy elhagyott munkát a szerződésben megállapított díjakon és árakon vagy abból kiindulva kell értékelni, ha azonban a szerződés nem tartalmaz alkalmazható díjat vagy árat akkor a szerződő felek megegyezése szükséges. A szerződés 22. pontja szerint a szerződést annak időtartama alatt bármikor írásban módosíthatják közös megegyezéssel.

- [26] A 2012. október 15. napján kelt szám2 dokumentum szerint Lucy típusú 40+40 párhuzamos állásos fejőház, Afimilk számítógépes állomány-menedzsment, 2 automatikusan vezérelt Afisoft válogatókapu, Mechanikus zsúfolókapu, jeges vizes tejhűtő rendszer, 2 db 350 mázsás álló tank került megrendelésre. Az irat az alperes, Alperes1 név2 nevére került megcímzésre. A megrendelés teljes ára 545.000 EUR, melyből levonásra került a használt anyagának begyűjtése 80.000 EUR értékben. Mindezek mellett a fizetési ütemezést, valamint a szállítási feltételeket tartalmazta, amelyek értelmében a létesítmény tesztelésére, beépítésére 2013. március 5. napjáig fog sor kerülni. Az irat M pontjában a Megrendelő kötelezi magát arra, hogy a kikötött módon és időben kifizeti a teljes árat.
- [27] A cég1 által kiállított megrendelés visszaigazolás címzettként az alperesi társaságot jelölte meg, a fizetési ütemezést rögzítette. A szállítási feltételeket 2012. december 15-i, 2013. január 10-i, 2013. február 08-i dátumok szerint tartalmazta. Az alperes szerint a számla a felperes fizetési kötelezettségét rögzíti, a felperes szerint azonban ez nem igazolja kizárólag a régi fejőberendezés átadását.
- [28] A vállalkozási szerződés módosítása megnevezésű dokumentum alapján 2012. november 07. napján a Vállalkozási Szerződés kiegészítéseként a felek az alábbi szerződéseket kötötték egymással: Szállítási Szerződés (Fejőház). A megállapodás szerint mivel a fenti Szállítási Szerződéseket a tárgyi Vállalkozási Szerződésre tekintettel, annak kiegészítéseként kötötték, a Szállítási Szerződések a Vállalkozási Szerződés jogi sorsát osztják és a Szállítási Szerződésekben külön nem szabályozott kérdések tekintetében a Vállalkozási Szerződésben foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen és elsődlegesen alkalmazni.
- [29] 2012. novemberi szállítási szerződések közül az egyik szállítási szerződés tárgya fagymentes itatók kiépítése beépítéssel melléklet szerint T24, a másiknak Mozgatható oldalfal beépítése melléklet szerint T13. Ezek dátuma 2012. 11. hónapja, a konkrét nap nem került megjelölésre, azonban azon mindkét cég részéről cégszerű aláírás szerepel.
- [30] A 2012. november 26-án kelt együttműködési megállapodásban az szerepel, hogy a Vállalkozó aláírja a cég1 társaságnak 2012. november 08-án kelt szám2 számú megrendelés visszaigazolását a megbízó nevében és számlájára, anélkül, hogy annak tartalmáért, illetve a megbízó és a szállító között fennálló megállapodásért bárminemű felelősséget vállalna a megrendelés tárgyát képező szállítmányt illetően; a vállalkozó vállalja, hogy betartja a felek által megállapított fizetési ütemezést a finanszírozási összegnek a megbízótól történő előzetes

kézhezvétele alapján; a megbízó vállalja, hogy előzetesen átadja a vállalkozónak a szállítóval megállapodott fizetési ütemezés betartásához szükséges pénzeszközöket. Az együttműködési megállapodáson eredetben kizárólag a cég1 képviselőjének aláírása látható. A megállapodás felperes általi aláírásának tényét a felperes vitatta, aláírása azon nem szerepel.

- [31] A 2013. július 22. napján kelt szállítási szerződés tárgyaként az alábbiak kerültek megjelölésre: 40+40 férőhely, automatikus kapukkal, szorítóval, tejfolyás érzékelővel, fejőkehely levevő automatikával, anyaggal, beépítéssel. Az eladási ár 66.100.000 forint + áfa. A szállítási szerződés a fizetési feltételeket, a fizetéssel összefüggő nyilatkozatokat, garancia és szervizellátással kapcsolatos tényeket, továbbá a jogi és műszak viták rendezése körében tartalmazott adatokat, továbbá a szállítási szerződést az alperes nem ismerte, irattárában nem volt megtalálható, azonban a tárgyaláson bemutatott eredeti iraton lévő aláírást az alperesi szervezeti törvényes képviselő sajátjaként ismerte el.
- [32] 2013. május 6-án kelt műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv a komplett fejőház technológia vonatkozásában igazolta a részmunkák elkészülését 66.100.000,- forint értékben. Az irat a peres felek képviselői és név3 műszaki ellenőr által aláírásra került.
- [33] 2013. július 1. napján az alperes által kiállított felperesi szerződéssel kapcsolatos árajánlatban nem szereplő, utólagos munkák listája, amely a fejőház vonatkozásában utólagos munkaként, annak villanyhálózatát jelölte meg.
- [34] Az alperesi szervezeti törvényes képviselő személyes meghallgatása során előadta, hogy a pótmunkák körében a szerződés módosítására szóban került sor. A tárgyalást a cég1 Srl-el nem az alperes, hanem a felperes végezte, talán a 2012 szeptembere és októbere közötti időszakban. A módosítás tartalmáról elmondta, hogy minden módosult, hiszen az eredeti szerződés T17 és T18-as tételében minden benne van, de igazából semmi nincsen benne. A felperes és a cég1 közötti szerződés foglalta magában azt a megállapodást is, hogy a használt felszereléseket átveszi a cég1, ez két-három tejtárolóra vonatkozott. Ezek a módosítások a cég1 megrendelés visszaigazolásán történtek. Amikor elvesztették a cég1 Srl-el szembeni pert, akkor kellett fizetniük. Az okiratokra úgy emlékszik, hogy az Európai uniós támogatás lepapírozása érdekében gyakran előfordult, hogy időről időre bizonyos dokumentumokat aláírtak vele. Nem az volt a célja, hogy szerződés legyen. Arra, hogy a szerződés módosítására hány alkalommal került sor, azt válaszolta, hogy nem szerepelt a szerződésen semmilyen szám, általános volt a leírás, és ők mint kivitelezők azt csinálták, amit jónak láttak, apránként lépésről lépésre határozták meg és megbeszélések keretében történt a változtatás. Az eredeti terven felül a 36+36-osra történő felbővített típusú fejőházhoz képest 40+40 állásos párhuzamos parallel polygon fejő technológiára való áttérést tartalmaz, amelynek hatalmas előnye van, sokkal jobb fejést biztosít, sokkal magasabb költségigénnyel. Ezért úgy döntöttek, hogy onnantól kezdve a felperes a cég1 Srl-el folytatja le a tárgyalásokat. Feltételként szerepelt egy zsúfolókapu beszerelése, a várakozó helyiségben, a kimenetnél két db automata elválasztókapu. Továbbá a tej hűtése körében plusz technológia, mely a fejési hőmérsékletről gyors hűtést tesz lehetővé, ami a tejtárolók kapacitásának növekedését is eredményezte. A fejést kezelő és fejés-ügyviteli szoftver beszereléséről is szót ejtett. A fizetési feltételek körében előadta, hogy a cég1 Srl-el kötött szerződésen azért az alperes szerepel, mert a kifizetés körében az első részletfizetés az alperes részéről történt volna. A teljesítésről nem lett újabb számla kiállítva, a felperes nem fizetett a cég1-nek. Álláspontja szerint a pótmunkának minősülő tételek nélkül is alkalmas lett volna a fejőház a rendeltetésszerű használatra, ugyan sokkal kisebb teljesítménnyel. A konstrukcióban a felperes a megrendelő, a megbízó, a cég1 a szállító, az alperes pedig a közvetítő volt. Az alperes részéről előlegnek volt elképzelve a 66.100.000,- forint, ez átváltva EUR-ra az első részletnek felel meg. Nem készült szerződés a felperes és az alperes között a pótmunkáról,

mert szóban abban állapodtak meg, hogy az összes pótmunkát a végén készítik el, hogy ne veszélyeztessék ezzel az bank hitelét és az uniós támogatásokat.

- [35] tanúl az alperes alkalmazottja, tanúként történő meghallgatása során elmondta, hogy a műszaki tervek elkészítését 2011 végétől ő végezte, a tervek módosításának oka véleménye szerint a jószágok számának változása volt. A tervváltozásokkal kapcsolatosan a felperesi és alperesi ügyvezetőkkel is egyeztetett. Kezdetben 24+24 férőhelyes halszálla elrendezés volt megtervezve, ez 40+40 kivitelben valósult meg. Ez érinti a kapuk és az azokat vezérlő informatikai rendszer beépítését is. Továbbá változást említett a hűtőtartályok kapcsán is, amely kezdetben egy, majd később kettő 350 mázsás tartályt jelentett. A szerződéses dolgokról tudomással nem bírt.
- [36] Az előlegrszámlák alapján kimunkált rPtk. 319. § (2) bekezdésen alapuló felperesi követelést és az azután az rPtk. 301/A. § (2) bekezdése alapján járó kamatkövetelést az alperes nem vitatta.
- [37] Az alperes beszámításával kapcsolatos követelésrészek vonatkozásában a kártérítés a hivatkozott jogszabályhelyek és a kártérítés szabályai alapján nem tekinthető megalapozottnak. Az alperes azon kívül, hogy a felperes jogellenesen nem teljesített, másra hivatkozni nem tudott. A rendelkezésre álló iratok alapján, ide nem értve a 2012. november 26-i együttműködési megállapodást, amely a felperesi és alperesi aláírásokat sem tartalmazta, nem merült fel olyan adat, amely a felperes cégl irányába fennálló pénzfizetési kötelezettségét támasztaná alá. Emellett a felperes jogellenes magatartása és az alvállalkozói szerződéses összegben felüli, egyéb költségek megfizetése, mint kár és az ezek közötti okozati összefüggés sem mutatható ki. A költségek felmerülése pedig az alperesi magatartás eredményeként értelmezhető. Mivel a kártérítés feltételei nem álltak fenn, annak beszámításának az ügyben nem volt helye.
- [38] A beszámítani kért pótmunka követelés megítélése során a törvényszék elsődlegesen a fővállalkozási szerződés mellékleteit vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy abban a fejjházi T17, T18 tételek nagyon általános leírása került megfogalmazásra, amely az szám2 megrendelésben található az részletesen. Az, hogy a teljesítés megtörtént, a perben nem volt vitás. Azonban kétségkívül késői az igény alperes részéről történő felismerése úgy, hogy 2014-től, a fizetési meghagyás átvételétől kezdődően csak 2020-ban került abba a helyzetbe, hogy a felperessel szemben fennálló pótmunka igényét összecszerűen meg tudta jelölni. Mindezt úgy, hogy a cégl fizetési meghagyásban kizárólag a fennmaradó pénzkövetelését érvényesítette. Korábban azonban sem a felperes felé megküldött elszámoló számlán, sem pótmunkajegyzéken, sem az előzményi perben alperesi igényként nem jelent meg a fejjházi pótmunka. A fővállalkozási szerződés előírásai, a szállítólevelek és az szám2 megrendelés tartalma alapján nem merült fel olyan adat, amely az alperesi ügyvezető és az alperesi munkavállaló tanú pótmunkaként megjelölt elemeit támasztaná alá.
- [39] Ugyan a törvényszék a fejjházra vonatkozó vállalkozási szerződés 2012. november 07-i módosításának tényét bizonyítottan találta, azonban annak tartalma a perben nem vált ismertté. Még kikövetkeztetni sem lehetett a dokumentum szövegéből, hogy az egyértelműen a cégl szerződéssel vagy annak bármelyik részletének tartalmával módosult volna. A megrendelés visszaigazolásán szereplő felperesi ügyvezetői aláírás nem kötelezettségvállalként, hanem a fővállalkozási szerződés előírásainak való megfeleléseként értelmezendő. Ide kapcsolódik az, hogy a szerződés módosításnak a két felperesi hivatkozása, 2012. novemberi szállítási szerződéssel való kapcsolata sem volt megállapítható. Noha a fejjállások számának bővülése, vagy a poligon kivitelezésű szerkezet a pótmunka tényét támaszthatná alá, az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a 40+40 állásos vonatkozó fejjházi szerződés 66.100.000,- forint összeget tartalmaz. Nem kizárt, hogy a dokumentum az uniós

elszámolás érdekében jött létre, azonban ettől eltérő adattartalmú okirat nem állt rendelkezésre.

- [40] A törvényszék az alvállalkozási szerződésben részletesen rögzített Afimilk szoftvert, mechanikus zsúfolókapukat, egyéb kapukat, a jeges víz központot és a tartályokat, mint pótmunkát, illetve extra igényt pusztán az alperesi ügyvezető és a tanú által elmondottak alapján a fővállalkozási és az alvállalkozási szerződés összevetése után nem tudta pótmunkaként beazonosítani, mivel ezen felül nem volt olyan bizonyíték, amely azt támasztotta volna alá, hogy ezáltal a kivitelezés meghaladta volna a fővállalkozási szerződésben meghatározott mértéket.
- [41] Mindezek alapján a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az alperes pótmunka iránti követelése nem alapos.
- [42] A törvényszék az alperes szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát, mint szükségtelent utasította el. Ugyanis a perben a bizonyítékok együttes mérlegelése alapján nem találta bizonyítottnak a pótmunka elvégzését abban a mértékben, ami a továbbiakban a műszaki paraméterek vizsgálata és az összecszerűség megállapítása érdekében szakértői bizonyítást igényelt volna. Főleg amiatt, hogy a szakértőhöz intézett kérdés, hogy a T17-es tétele vonatkozásában a többlet-műszaki követelményt munkálja ki, majd annak ellenértékét határozza meg, nem szakértői kompetenciába tartozó kérdés, hanem olyan ténykérdés, amelyet az eljárás során az alperesnek nem sikerült bizonyítania. Mindezek alapján a törvényszék az alperes által citált döntéseket a ténybeli azonosság hiánya miatt indokolásában nem hivatkozta.
- [43] A perben a felperes pernyertes, az alperes pervesztes lett.
- [44] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény alapján a perben a felperes 1.500.000,- forint eljárási illetéket fizetett meg, amelynek perköltségként történő viselésére az alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles, úgy ahogyan a felperes által előlegezett 9.359,- forint fordítási költséget, és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a)-c) pontjai alapján 4.200.000,- forint + ÁFA, azaz 5.334.000,- Forint ügyvédi munkadíjat is viselnie kell.
- [45] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365.§ (2) bekezdés b) pontján alapul.
- Balassagyarmat, 2023. január 10.

dr. Kovács Anita s.k.
bíró